

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS BRANDUOLINIO SAUGUMO POLITIKA

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – įmonė, IAE) Branduolinio saugumo politika parengta, vadovaujantis Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.6.1-2019 „Branduolinės energetikos objektų, branduolinės energetikos objektų aikštelių, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga“, patvirtintų Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2012 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 22.3-37 (Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2019 m. lapkričio 5 d. Nr. 22.3-271 redakcija), ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės vadybos sistemos vadovo, DVSta-0108-4, reikalavimais.

IAE Branduolinio saugumo politikos (toliau – politika) tikslas – nustatyti IAE vadovybės įsipareigojimus užtikrinant IAE fizinę saugą, kibernetinį saugumą bei pagrindinius fizinės saugos ir saugumo kultūros principus, kurių turi būti laikomasi, užtikrinant IAE branduolinės energetikos objektų, branduolinės energetikos objektų aikštelių, branduolinių medžiagų ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą.

Ši politika keičia Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės fizinės saugos politiką, DVSta-0101-9V1.

IAE branduolinio saugumo tikslai:

1. Garantuota tinkama branduolinės energetikos objekto, branduolinių medžiagų ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagų apsauga nuo neteisėto jų užvaldymo ar pagrobimo.
2. Užtikrinta apsauga nuo nesankcionuoto pašalinių asmenų patekimo į branduolinės energetikos objekto apsaugos zonas.
3. Apsaugotas branduolinės energetikos objektas, branduolinės medžiagos ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagos nuo veikslių, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai keltų riziką žmonių sveikatai ir saugumui dėl jonizuojančiosios spinduliuotės, išvengta branduolinės energetikos objektų normalios veiklos sutrikdymo.
4. Užtikrinta neteisėto branduolinės energetikos objekto, branduolinių medžiagų ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagų užvaldymo ar pagrobimo, taip pat veikslių, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai keltų riziką žmonių sveikatai ir saugumui dėl jonizuojančiosios spinduliuotės, ir branduolinės energetikos objektų normalios veiklos sutrikdymo prevencija.

5. Laiku identifikuoti kibernetiniai incidentai, užkirstas kelias jų atsiradimui ir plitimui, kibernetinių incidentų sukeltų pasekmių valdymas, užtikrinta galimybė saugiai naudotis įmonės informacine infrastruktūra.

6. Užtikrintas įmonės disponuojamos bei rengiamos įslaptintos informacijos saugumas ir apsauga nuo neteisėto jos užvaldymo, praradimo, sugadinimo ar atskleidimo, įslaptintos informacijos administravimas, įmonėje organizuojamų įslaptintų sandorių saugumo užtikrinimas bei įmonėje dirbančio personalo patikimumo užtikrinimo organizavimas.

Politikoje vartojamos sąvokos:

1. **Fizinės saugos sistemos darbuotojas** – asmuo, kurio pagrindinės pareigos yra branduolinės energetikos objekto, jo aikštelės, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos užtikrinimas (fizinės saugos sistemos darbuotojai yra Fizinės saugos skyriaus darbuotojai ir Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Visagino dalinio pareigūnai).

2. **Branduolinis saugumas** – bet kokios neteisėtos veikos (pavyzdžiui, sabotžas, teroro aktas, neteisėtas įsibrovimas, vagystė, nelegalus disponavimas, kibernetinis incidentas, įvykis ar kita veika atsižvelgiant į VATESI nustatytą numatomąją grėsmę), nukreiptos prieš branduolinės energetikos objektus, branduolines ir (ar) kitas radioaktyvias medžiagas bei objektus, kuriuose tokios medžiagos yra saugomos ar naudojamos, prevencija, aptikimas ir reagavimas į tokią veiką.

Užtikrinant branduolinį saugumą IAE branduolinės energetikos objektuose:

1. IAE Fizinės saugos skyrius vykdo:

- 1.1. fizinės saugos organizavimą;
- 1.2. statinių ir patalpų, esančių vidinėje bei ypač svarbioje zonoje, fizinę apsaugą;
- 1.3. kibernetinį saugumą;
- 1.4. įslaptintos informacijos apsaugą;
- 1.5. fizinės saugos sistemų priežiūrą;
- 1.6. personalo patikimumo organizavimą;
- 1.7. daliųjų medžiagų ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių apskaitą ir kontrolę;

2. Viešojo saugumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VST) vykdo:

- 2.1. riboto patekimo zonos kontrolę;
- 2.2. statinių ir patalpų, esančių saugomoje zonoje, fizinę apsaugą;
- 2.3. reagavimą į neteisėtą veiką.

Branduolinio saugumo svarba IAE eksploataavimo nutraukimo etape nesumažėja, kadangi statomi nauji branduolinės energetikos objektai, kuriuose bus saugomas branduolinis kuras bei kitos branduolinės medžiagos ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagos.

IAE vadovybė, suprasdama branduolinio saugumo svarbą, prisiima atsakomybę už įmonės veiklą IAE branduolinio saugumo srityje ir įsipareigoja:

1. Nuolat gerinti fizinę saugą visose eksploatacijos nutraukimo proceso srityse.
2. Skirti reikalingus resursus nustatytiems branduolinio saugumo tikslams ir uždaviniams įgyvendinti.
3. Laikytis visų įmonei taikomų branduolinio saugumo teisinių reikalavimų. Suvokdama, kad tik nustatytos procedūros ir griežtas jų laikymasis gali užtikrinti fizinę saugą, įsipareigoja skubiai įtraukti Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintas branduolinio saugumo reikalavimų nuostatas į įmonėje galiojančius normatyvinius techninius dokumentus, reglamentuojančius IAE fizinę saugą.
4. Užtikrinti lanksčią ir subalansuotą konkrečiai numatomi grėsmei, kurią įmonei nustato Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI), suprojektuotą IAE fizinės saugos sistemą. Keičiantis numatomi grėsmei, peržiūrėti ir įvertinti fizinės saugos sistemą. Nustačius pažeidžiamumus ar neatitiktis, įgyvendindama organizacines ir technines priemones, siekti kuo greičiau jas pašalinti.
5. Diegti Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) dokumento „Fundamental Safety Principles“ Nr. SF-1 nustatytą 5 principą – apsaugos optimizavimas, siekiant užtikrinti aukščiausią priimtiniomis pastangomis pasiekiamą saugos lygį.
6. Atlikti IAE branduolinės energetikos objektų suskirstymo į apsaugos zonas analizę bei parengti Fizinės saugos užtikrinimo planus.
7. Vykdyti papildomų branduolinės energetikos objekto apsaugos zonų, esančių saugomos zonos viduje, kontrolę.
8. Formuoti įmonės kibernetinio saugumo politiką bei organizuoti jos įgyvendinimą.
9. Vykdyti įmonės informacinės infrastruktūros kibernetinės erdvės stebėseną, analizuoti įmonės informacinės infrastruktūros kibernetinio saugumo būklę, vertinti kylančias kibernetines grėsmes, rizikas, pažeidžiamumus.
10. Vykdyti kibernetinio saugumo kultūros įmonėje vystymą.
11. Stiprinti įmonės kibernetinę gynybą, diegiant pažangias organizacines ir technines kibernetinio saugumo priemones.
12. Siekti, kad visas branduolinės energetikos objektuose ir branduolinės energetikos objekto aikštelėje dirbantis personalas ir rangovo organizacijų darbuotojai suprastų branduolinio saugumo svarbą, saugos ir saugumo kultūrą ir sąmoningai vykdytų nustatytus reikalavimus.
13. Vykdyti branduolinių medžiagų, branduolinių medžiagų mažų kiekių ir jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių apskaitą ir kontrolę.
14. Rengti branduolinių medžiagų apskaitos, inventorizacijų ataskaitas bei teikti jas Europos atominės energetikos bendrijai (toliau – EURATOM) ir VATESI.

15. Užtikrinti pagalbą ir dalyvavimą atliekant TATENA, EURATOM ir VATESI vykdomas inspekcijas branduolinių medžiagų kontrolės srityje, vykdant tarptautinius garantinius įsipareigojimus.

Įmonė, prisiimdama atsakomybę už savo veiklos rezultatus ir siekdama užtikrinti fizinę saugą, savo veikloje pasirenka optimalias priemones ir pasitelkia aukštos kvalifikacijos fizinės saugos sistemos darbuotojus.

Įmonės vadovybė privalo užtikrinti, kad IAE branduolinio saugumo politika būtų prieinama, žinoma ir suprantama kiekvienam įmonės darbuotojui.

Ši politika vertinama kiekvienais metais IAE vadybos sistemos rezultatyvumo ir efektyvumo analizės metu.

IAE branduolinio saugumo politika keičiama, pripažįstama netekusia galios IAE Valdybos sprendimu.

Parengė
Fizinės saugos skyriaus grupės vadovas
Marius Pernavas, tel. 29856

M. P., 1, 2023-02-13